

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 12P/34/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821202307
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Chlebo
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5821202307.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudcom JUDr. Martinom Chlebom, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: G. S., nar. XX.XX.XXXX, a M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky - O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, P. U., t.č. W. XXXX, P. U., zastúpená: JUDr. Anna Gašpercová, advokátka so sídlom Daniela Dlabáča 35, Žilina, a otca - M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. S. XXXX, T. - O., Č. F., t.č. A. XXXX, T. - O., Č. F., v konaní o návrhu otca na zmenu výkonu osobnej starostlivosti o maloleté deti, takto

rozhodol:

I. Návrh otca sa zamieťa.

II. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec vo svojich vyjadreniach na pojednávaní dňa 16.12.2021 vo veci sp. zn. 12P/18/2021 vyjadroval presvedčenie, že matka nevykonáva osobnú starostlivosť o mal. deti riadne a on by im vedel zabezpečiť lepšiu osobnú starostlivosť ako aj materiálne životné podmienky. Vyjadrenia otca v celom ich kontexte súd posúdil ako jeho návrh na zmenu výkonu osobnej starostlivosti o mal. deti a uznesením ich vylúčil na osobitné konanie sp. zn. 12P/34/2021.

2. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že matka koná tak, aby obmedzila jeho styk s mal. deťmi, keď im dáva krúžky aj na dni kedy sa má s nimi stretávať on a to bez toho aby to s ním konzultovala a informovala ho. Následne podala návrh na skrátenie jeho styku s mal. deťmi a to aj napriek tomu, že psychológ v predchádzajúcom súdnom konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností navrhol zachovať čo najširší rozsah stretávania sa mal. detí s otcom. Matka podľa neho celé roky nekoná v záujme mal. detí a skrátením styku mal. detí s ním chce z neho spraviť víkendového rodiča. Počas celého pojednávania poukazoval na to, že deti sa narodili v Českej republike, majú české občianstvo a české rodné listy. V Českej republike majú mal. deti aj lekára - obvodného pediatra a zubára, pričom platby za lekárske ošetrenia hradí v hotovosti, nakoľko matka mu nechce požičať preukazy zdravotného poistenia. Po presťahovaní na Slovensko matka deťom vystavila nové slovenské rodné listy, nové slovenské pasy a na vysvedčení sa píše národnosť slovenská. Matky si za šesť rokov od rozvodu nenašla poriadnu prácu a vystriedala piatich partnerov. Deti žijú v turistickej ubytovni Z. S. P. U. v prostrední rozhádanej matkinej rodiny. Poukazoval na incident z 15.04.2021, keď mali byť mal. deti na ceste k nemu, matka ich nútila komunikovať s ich pediatričkou a styk s mal. deťmi sa nakoniec ten víkend nerealizoval. Matka nedostatočne zabezpečuje liečenie zdravotných problémov, najmä hemangiómu a zubnej starostlivosti u mal. M., a v minulosti aj bradavic mal. G., deti bývajú často choré. Matka otcovi neumožňuje súdom nariadený styk s mal. deťmi. To, že sa styk otca cez Vianoce 2021 neuskutoční, hoci sa tak rodičia v konaní sp. zn. 12P/18/2021 dohodli, mu matka oznámila tesne pred Vianocami z dôvodu jej COVID-19

pozitivity, pričom túto mu riadne nepreukázala. Ďalej poukázal na neumožnenie styku s mal. G. v termíne 21. - 23. 01.2022 z dôvodu jej údajnej COVID-19 karantény. Styk s mal. M. mu nebol umožnený 29.04. - 01.05.2022. O tom, že s mal. deťmi nebude sa otec dozvedá len tesne pred uskutočnením styku.

3. Matka žiadala návrh otca zamietnuť.

4. Matka svoj postoj odôvodnila tým, že prevažná väčšina tvrdení a dôkazných prostriedkov predložených otcom bola už predmetom dokazovania pred súdom, ktorý rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom v predošlom konaní. Nepreukázali sa tvrdenia otca o tom, že by ho matka lživo obvinila z domáceho násillia. Bolo preukázané, že skutok, ktorý bol predmetom trestného konania, bol preukázaný, avšak súd ho neposúdil ako trestný čin. Tvrdenia otca o nezákonnom presťahovaní mal. detí na Slovensko už boli predmetom dokazovania na súde a súd sa s nimi už vysporiadal v predošlom konaní. Nedostatočná zdravotná starostlivosť o mal. deti nebola v konaní preukázaná. Styk otca a mal. deťmi sa realizuje pravidelne a pokiaľ sa tak nemôže stať, realizuje sa náhradný styk. Matka nijakým spôsobom nemarí styk otca s mal. deťmi. Otec má voči matke nepriateľské nastavenie, čo znižuje aj podľa psychologického posudku, vykonanom v predchádzajúcom konaní, jeho rodičovskú spôsobilosť. Otec, ako je zrejmé aj z predloženej komunikácie, uplatňuje voči matke svoje práva druhého rodiča šikanóznym spôsobom.

5. Uznesením č. k. 12P/34/2021-95 zo dňa 14.01.2022 ustanovil súd mal. deťom za kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536. Kolízny opatrovník vyhotovil správu zo pomerov mal. detí zo dňa 22.02.2022. Kolízny opatrovník navrhol návrh otca zamietnuť. Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka mal. deti majú vo svojom súčasnom bydlisku vytvorené sociálne väzby, stabilné prostredie a so svojim prostredím sú zžité. Matka zabezpečuje o mal. deti riadnu starostlivosť a vytvára im podnetné prostredie.

6. Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie č. 2201/2003“):
Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

Podľa čl. 15 ods. 1 Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z 19.10.1996 (ďalej len „Haagsky dohovor o právomoci orgánov“):
Pri výkone právomoci podľa ustanovení kapitoly II použijú orgány zmluvných štátov právo svojho štátu.

7. Právomoc konajúceho súdu je daná čl. 1 ods. 2 písm. a) Nariadenia č. 2201/2003 v spojení s čl. 8 ods. 1 uvedeného nariadenia. Obe mal. deti majú minimálne od roku 2017 obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, čo založilo právomoc tunajšieho súdu vo veci konať. Podľa čl. 15 ods. 1 Haagskeho dohovoru o právomoci orgánov rozhodným právom je právo Slovenskej republiky.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich súdny spis, obsahom listín tvoriacich súdne spisy Okresného súdu Námestovo sp. zn. 12P/18/2021, sp. zn. 4Em/2/2021 a sp. zn. 4P/84/2015, výsluchom otca a výsluchom matky.

9. Súd nevykonal dokazovanie formou psychologického vyšetrenia mal. detí. Mal. deti sa k možnosti zmeny osobnej starostlivosti vyjadrili už pri pohovore s kolízny opatrovníkom. Zároveň pri skutkovom stave zistenom v konaní, nemal súd za žiadúce, aby boli mal. deti opäť stresované pohovorom so znalcom.

10. Súd tiež nevykonal dokazovanie výsluchom MUDr. Grenčíkovej ako obvodnej pediatrickej lekárky mal. detí vo vzťahu k incidentu zo dňa 15.04.2021. Z dokazovania vyplynulo, že išlo o jediný takýto prípad neuskutočnenia styku, ktorý nemožno pre rozhodnutie vo veci samej považovať za rozhodujúci. Súd zároveň poukazuje na to, že lekár mal. detí má poskytovať mal. deťom zdravotnú starostlivosť, jeho úlohou nie tráviť čas objasňovaním situácií, ktoré sú dôsledkom neschopnosti rodičov vzájomne komunikovať.

11. Súd nevykonával dokazovanie ani vypočutím nahrávok zo dňa 15.04.2021 a 26.06.2021. Matka ani mal. deti neboli upozornené na to, že sú nahrávané alebo aspoň na to, že uvedené rozhovory nie sú dôverné. Práve naopak, u mal. detí sa otec snažil navodiť dôveru, že ich rozhovor s otcom je dôverný. Zároveň je zrejmé, že otec si minimálne telefonáty s matkou bežne nahráva, čo na pojednávaní nepriamo aj potvrdil. Prihliadnuc na obsah nahrávok ako aj na kontext, v ktorom boli vyhotovené, nebolo vhodné nahrávky v konaní pripustiť ako dôkaz. Nahrávky skôr svedčia o prístupe otca k druhému rodičovi - matke a prispievajú k vytváraniu a sústavnému udržiavaniu atmosféry vzájomnej nedôvery rodičov.

12. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k nasledovnému zisteniu skutkového stavu: O výkone osobnej starostlivosti o mal. G. a mal. M. bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu vo Frýdku-Místku č.k. 0P/348/2015-287 zo dňa 21.11.2016, ktorým boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky. O styku otca s mal. deťmi a o výživnom bolo rozhodnuté uvedeným rozsudkom v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Ostrave č.k. 56Co/235/2017-361 zo dňa 21.09.2017. Následne bol rozsah styku otca s mal. deťmi zmenený rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 12P/18/2021 zo dňa 16.12.2021. V konaní bolo zistené, že mal. deti sa pravidelne zúčastňujú styku s otcom a to v rozsahu určenom súdnymi rozhodnutiami. Styk sa neuskutočnil v termínoch 12. - 15.03.2020, 26. - 29.03.2020, 09. - 02.04.2020, 23. - 26.04.2020, 07. - 10.05.2020, 04. - 07.03.2021, 18. - 21.03.2021, 15. - 16.05.2021, 02. - 05.09.2021 (č.l. 131 spisu sp. zn. 12P/18/2021), 22. - 25.12.2021, 21. - 23.01.2022 a 29.04. - 01.05.2022. Kolízny opatrovník nezistil žiadne pochybenia v starostlivosti matky o mal. deti. Mal. deti bývajú v domácnosti, kde majú zabezpečené všetky svoje potreby a vybavenie domácnosti zodpovedá ich potrebám. Z pohovoru kolízneho opatrovníka s mal. deťmi vyplynulo, že mal. G. chodí k otcovi rada, ale nechce u neho bývať. Zvykla si na cestovanie za otcom a nechce na tom nič meniť. Mal. M. si zvykol, že za otcom dochádza, nechce na tom nič meniť.

15. Súd dospel k nasledovnému právnomu posúdeniu veci: Styk otca s mal. deťmi sa realizuje pravidelne. Neuskutočnený styk na jar 2020 je potrebné posudzovať v kontexte nástupu pandémie COVID-19, kedy platili prísne reštrikcie pohybu osôb, boli uzatvorené hranice a súdom určené pravidlá styku rodičov s deťmi sa len postupne kreovali. V roku 2021 tiež niekoľko krát došlo k obmedzeniu pohybu osôb a to aj v jarných mesiacoch. Matka preukázala, že bola 20.12.201 pozitívne testovaná na COVID-19 a tak v karanténe s ňou museli, podľa vtedajších protiepidemických pravidiel, ostať aj mal. deti, neuskutočnenie styku počas Vianoc 2021 tak, bolo odôvodnené. Bolo preukázané, že uvedený styk bol už nahradený, hoc nie priamo v termíne Vianoc. Vo vzťahu k neuskutočnenému styku v januári 2021 matka iniciatívne navrhla otcovi termín uskutočnenia náhradného styku, k dohode s otcom zatiaľ nedošlo. Neuskutočnený styk z prelomu apríla-mája 2021 zatiaľ zahradený nebol, čo je aj vzhľadom ku krátkosti času, ktorý odvtedy uplynul akceptovateľné. Z celkového pohľadu súd konštatuje, že styk otca s mal. deťmi sa uskutočňuje riadne. Tomu, že dieťa ochorie alebo muselo byť v karanténe sa nedá úplne zabrániť, a preto aj uvedené neuskutočnené styky nemožno považovať za nerešpektovanie súdnych rozhodnutí matkou. Mal. deti sa vyjadrili tak, že súčasný stav im vyhovuje a nechcú ho meniť. Otcov uvádzaný zanedbávanie zdravotnej starostlivosti nebolo preukázané. Dôvody, pre ktoré nebol mal. M. na lekárskom zákroku s hemangiómom v ústach vyplávali z jeho zdravotného stavu a kapacitných možností zdravotníckeho zariadenia. V prípade zubného ošetrovania mal. M., mohlo dôjsť k prehliadnutiu problému jeho slovenským stomatológom alebo aj k náhlemu zhoršeniu zubného kazu. Uvedenú skutočnosť nemožno dávať za vinu matke. Bradavice mal. G. boli už vyriešené jednoduchou procedúrou u kožného lekára. To, že otec paralelným spôsobom zabezpečuje lekárov pre mal. deti aj v Českej republike nie je na ich škodu, ale zároveň to nesvedčí o nedostatočnom zabezpečovaní starostlivosti o zdravie mal. detí zo strany matky. Otec lipne na formálnych stránkach vo vzťahu k mal. deťom, t.j. na tom, že sa v Českej republike narodili, že majú české občianstvo, české rodné listy, že v Českej republike majú lekárov už od narodenia. Pokiaľ otec poukazoval na nezákonné premiestnenie detí z Českej republiky do Slovenskej republiky, tak aj z rozsudku Krajského súdu v Ostrave vyplýva, že sa matka sa s deťmi presťahovala na

Slovensko už v roku 2017, nejde preto o novú skutočnosť, ktorá by mala odôvodňovať zmenu osobnej starostlivosti. Vzdialenosť medzi bydliskom matky a otca je cca 94 km, čo predstavuje cca 1 hodinu a 20 minút cesty autom, čo nemožno považovať aj napriek prekročeniu hranice (v rámci schengenského priestoru) za vzdialenosť obmedzujúcu styk otca s mal. deťmi. Nebolo preukázané ani to, že by mal. deti vyrastali v nevhodných podmienkach. Osobných zisťovaním kolízneho opatrovníka bolo zistené, že bytové podmienky mal. detí sú plnohodnotné a zabezpečujú ich životné potreby a riadny vývin. Nie je bez významu poukázať na konanie otca v minulosti, keď po rozchode rodičov si mal. G. zobral do svojej osobnej starostlivosti a snažil sa zamedziť jej styku s matkou (č.l. 107). Za dôležitú skutočnosť súd považoval aj to, akým spôsobom obaja rodičia akceptujú úlohu druhého rodiča. Matka je prípustná dohodám, dokáže pružne reagovať na vzniknutú situáciu, realizuje styk mal. detí s otcom ako aj prípadné náhradné styky. Matka otca riadne informuje o zdravotnom stave mal. detí. Otec presadzuje striktné dodržiavanie stanovených pravidiel, a to v zásade bez zohľadnenia aktuálnej situácie alebo zohľadnenia záujmu mal. detí. Z predloženej komunikácie vyplýva, že otec sa dožaduje informačnej povinnosti voči matke až šikanóznym spôsobom. Ak mu matka zavolá telefonicky, tak s veľkou pravdepodobnosťou si ju nahráva. Otec zveľičuje sporadicky sa vyskytujúce situácie, pri ktorých mal pocit, že matka zanedbala svoju starostlivosť, a snaží sa navodiť dojem, že ide o štandardný výkon jej osobnej starostlivosti o mal. deti.

16. Je očividné, že otec má veľký záujem tráviť so svojimi mal. deťmi čo najviac času a zároveň zabezpečovať pre ne aj bežné dennodenné potreby. Deti majú k otcovi pozitívny vzťah a rady k nemu chodia. V dôsledku odlúčenia a rozvodu rodičov, však každý z rodičov býva na inom mieste a nie je tak možné uvažovať o striedavej osobnej starostlivosti.

17. V konaní nebola zistená taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rodiča, ktorý vykonáva osobnú starostlivosť o mal. deti, v takom rozsahu ako to predpokladajú § 121 CMP a § 26 Zákona o rodine, preto súd návrh otca zamietol.

18. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali právo jedného účastníka na náhradu trov konania voči druhému účastníkovi podľa § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Námestovo. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 a 2 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (t.j. vykonateľné rozhodnutie), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.